

ጸሎተ ሓሙስ

2013 (2005 ዓ.ም)

ንባባት: 1ቆሮንጦስ 11:23-26፤ 1ጴጥሮ 2:12-25፤ ግ.ሐ.27:8-23፤ ዮሐ 13:1-15

ስብከት: ወሠራዕከ ማእደ በቅድሚያ በአንጻሪሆሙ ለእለ ይሳቅዩኒ፤ ወአጽሓድከ በቅብእ ርእስየ፤ “እንጻር እቶም ዝሳቅዩኒ ኣብ ቅድመይ መኣዲ ሰራዕካለይ፤ ንርእሳይ ብቅብኢ ኣለስለስካዮ” መዝ. 23፡

ጸሎተ ሓሙስ ወይ ሓሙስ ጽግቦ ፍሉይ ዕለት ኣብ እምነት ክርስትና እያ

ምኻንያቱ ኢየሱስ ክርስቶስ ቅድሚ ሞቱ ዝዓበየ ፍቕርን ዝኸርን ዝሓደገሉ ዕለት ስለ ዝኾነ። በዚ ዕለት ቅዱስ ቍርባን፣ ምስጢረ ክህነት ክመኡ ኣገልግሎት ኣድሕድ እቲ ዝዓበየ ኣብ ቅድስና ዝወሰድ ምዃኑ ገሊጹልና።

ኣብ ጊዜ ኢየሱስ ኣብ ምድረ ፈለስጢና ናብራ ከቢድ ኢዩ ነሩ። ፍሉጥ መጋበሪ ጉዕዞ ብእግሪ እዩ ነሩ። ሰባት ነውሕን ዓቕብ ቁልቁለት ይጉዓዙ ነሮም። ደሮና ጽምኢ ፀሓይ ኩሉ ተሓዋዊሱ ሰባት ኣብ መገዲ ድኻም ጥመት ይብርትዮም ነሩ። ብዙሕ ጉዕዞ ብእግሪ ምስተጎዓዝካ ኩሉ እግርኻ ማይ ይመልእ ድኻም ካብ ዓቕን ንላዕሊ እዩ ዝወርደካ። ናይ እዚ ተመክሮ ኣብ ገድሊ ዝነበሩ ብፍሉይ ክነግሩና ይኸእሉ። ተመሃሮ ከሎና 1977~1982 በቲ ዝነበረ ጽንኩር ኩነታት ሃገርና ኩሉ መጎዓዝያ ስለ ዘይነበረ ብእግርና ካብ ኣሥመራ ንከረን ንጉዓዝ ነርና ንኣሸቱ ዝነበርና ብዙሕ ይኸብድ ኣይነበረን እንተ ኾነ ንብዙሓት ካባና፣ እቲ ምረት ጉዕዞ ጽምኢ ጥመት ዘይርሳዕ ተመክሮ እዩ። ኣብ መገዲ ብዙሕ እንዕርፈሉ ቦታታት ነሩ ዓዲ ብደል፣ ሃብረሺቆ፣ ለበንታርብ፣ ብርቦና ድምብ ሃብተጸን፣ ሓዲሽ ዓዲ፣ ጀርተም፣ ሓሊብመንተል። በቲ እዋን ልዕሊ ኹሉ እንደልያ ዝነበርና ዝስተ ማይን እንተ ተኻእለ እግርና ክንሕጸብን እዩ። ነውሕ ምስተጎዓዝካ እግርኻ ክትሕጸብ እንከሎኻ ዝስምዓካ ናይ ብሓቂ ዝሕድስ ዘዕርፍና ንሓዲስ ጉዕዞ ክትቅጽል ዝሕግዝን እዩ።

ኣብ ጊዜ ኢየሱስ ሓደ ምልክት ኣኸብሮት ንጋሻ ዝግበር ዝነበረ ነውሕ ተጓዲዙ ዝመጸ ጋሻ ብውዑይ ማይ ገርካ እግሪ ምሕጸብን ምድራዝን እዩ ነሩ። እዚ ብዙሕ ጊዜ ብባራዩን ሰራሕተኛታት እዩ ዝግበር ነሩ። ነዚ መሰረት ገሮም ኣብ ሃገርና ከምዚ ሎሚ ከይተረፈ ጋሻ ምስ መጸ ቀልጢፎም እግሩ ይሓጽብዎ ወይ ማይ ንእግሩ ክሕጸብ ይቕርቡሉ። ኣብ ገዳማት ሃገርና (ናይ ተዋህዶ) ነጋይሽ ተቐላጢፎም እግሮም እዮም ዝሓጽብዎም።

ኣብ ምድረ እስራኤል ብግዜ ኢየሱስ ነዚ ዝተዓዘቡ ኣብ መገዲ ዝደኸሙ ዘዕርፉ መዕረፍ ኣጋይሽ ክገብሩ ጀሚሮም በዚ ኸአ መንገደኛታት ኣዕሪፎም ተሓዲሶም ጉዕዝኦም ይቕጽሉ ነሮም። በዚ ምኻንያት ነቲ መዕረፍ ኣጋይሽ “Restaurants” ኢሎም ክሰምዩዎ ጀሚሮም ምኻንያቱ ነቶም ደኺሞም ዝነበሩ ሓዲሱ ሓይሊ ዝመለስ ስለ ነበረ። ኢየሱስ ንሓዋርያቱ ክሓጽቦም እንከሎ በዚ ርድኢት ወሲዶም ይኾኑ እዮም። እዚ ኣብ ቅዱስ ቍርባን ዘሎና ርድኢት ብዝያዓ ዘብርሃልና እዩ።

ቅዱስ ቍርባን ብመንጽር ሕጽበት እግሪ ክንርእዮ እንከሎና ንኹሎም ኣብ ጉዕዞ መገዲ ሕይወት ዘለዉ ሓዳስን ዘበራትዕን እዩ። ሕይወት ክርስትያን ኣብዚ ዓለም ነጋዳይ ማለት ኣብ ጉዕዞ እዩ ዘሎ። እቲ መገዲ ነዊሕን ብርቱዕን ዓቕብን ቁልቁለትን ዝመልኦ ኣድካሚ ጉዕዞ እዩ። ኣብ መንጎ ጉዕዞ እንከሎና እቲ መገዲ ከቢድ ስለ ዝኸውን ደኺምና ንድሕሪት ክንምለስ ይፈታተነና እዩ። እንተ ኹን ኢየሱስ ነቲ ከቢድ ጉዕዞ ተስፋ ቆሪጽና ከይነቋርጾ ኢሉ ኣብኡ ነቲ ዘቕንዝወና ቃንዛ ኣእጋርናን ነቲ ብድኻም ምቕጻል ሓሚቕ ዝነበረ ሕልናና ከበርትዕ ኢሉ እም መገድና ክንቅጽል ኢሉ ቅዱስ ቍርባን ሂቡና። ንሓደ ኣብ ኣፍደገ ሞት ዘሎ ሰብ ቅዱስ ቍርባን ነብጽሓሉ (ኣብ ላቲናዊ ስርዓት viaticum which means “provisions for a journey”) እዚ ኸኣ ነቲ ዝጉዕዞ ዘሎ ናይ ሞት ጉዕዞ ርእዩ ክኸእል እም ንንስሓን ንቅድስናን ክሰናዶ ነቕርቦ። ቅዱስ ቍርባን ኩሉ ጊዜ ሓድሲ እዩ፤ ኣብ ቅ. ቍርባን ኣብ ኣምላኽ ገጹ ዝወስድ መገዲ ክንክተል ዘበራትዕ ሓይሊ ይህበና።

ኣብ ወንጌል ጴጥሮስ ኢየሱስ እግሩ ክሓጽቦ ምስ ሓተቶ ኣይተቐበሎን። ጴጥሮስ ኣነ ድኣ እግርኻ ክሓጽብ ይግብኣኒ እምበር ንስኻዶ እግረይ ክትሓጽብ ኢሉ ተኸራኺሩ። ኣብ ገለ እዋን ሰባት ክሓጽቡና ሱቕ ኢልና ክንርኢ ኣይንቅበሎን ኣና። እንተኹን ብኻልእ እግርኻ ምሕጻብን ናይ ካልእ እግሪ ምሕጻብን ኣብ ክርስትያናዊ ሕይወት ከም ክልተ ገጸ ናይ ሳንቲም እዩ።

ቀዳማይን ኣድላይን ነገር ጎይታና ክሓጽብና ክንፈቅደሉ እዩ። ከምቲ ኢየሱስ ንጴጥሮስ ዝበሎ እዩ “ኣነ እንተ ዘይሓጸብኩኻ ምሳይ ሱታፌ የብላካን” (ዮሐ 13:8)። መጀመርያ ጎይታና ኣጽርዩ ይሓጽብና እም ናቱ ንኸውን። እዚ ምስ ገበርና ንኻልኣት ብክርስቶስ ኣሕዋትናን ኣሓትናን ክንሓጽብ ክእለት እንቕበልን ብቍዓት እንኸውን። ጴጥሮስ ነዚ ሓቂ ክርኢ ምስጀመሪ ከምዚ እናበለ ተዛሪቡ “ጎይታይ እምብኣር ኣእዳወይን ርእሰይን ድማ እምበር ኣእጋርይ ጥራይ ኣይኮነን” (ዮሐ 13:9) በሎ። እዚ ኹሉ ክኸውን ኣምላኽ ካባና ዝደልዮ ንሕና ኣብ ቅድሚኡ ንርእስና ህልዋት ክንከውን እም ክሓጽብና ክነፍቅደሉ።

እቲ ካልእ ገጸ ናይ እቲ ሳንቲም ብማዕሪኡ ኣድላይ እዩ፤ ጎይታና ኣእጋርና ምስ ሓጸብና ንሕና እውን ናይ ካልኣት ኣእጋር ክንሓጽብ ክንከይድ ኣሎና። ኢየሱስ ነርድእቱ ኣእጋርም ምስ ሓጸቦም ከምዚ ኢልዎም: “እዚ ዝገበርኩልኩምሲ ኣስተውዒልክምዎዶ ኣሎኹም፤ ንስኻትኩም መምህር ጎይታ ኢልኩም ትጽውዑኒ ከምኡ ስለ ዝኾንኩ ኸኣ ጽቡቕ በልኩም፤ ኣነ ጎይታን መምህርን ከሎኹ ኣእጋርኩም ካብ ሓጸብኩ ንስኻትኩም እውን ከምኡ ኣእጋር ሓድሕድኩም ክትሓጽቡ ይግብኣኩም እዩ” (ዮሐ 13:12~15)።

ኣብዚ ኢየሱስ ነቲ ንሱ ዝገበሮን ነቲ ሓዋርያት ንካልኣት ክሓጽቡ ዝገብርዎ የራኽቦ። ቅዱስ ቍርባን ጎይታና ኣእጋርና ዝሓጸበሉ ቦታ ካብ ኮነ፤ መዓልታዊ ሕይወትና ቦታ ናይ ካልኣት ሰባት ኣእጋር ክኸውን ይግባእ። ቅዱስ ቍርባን ኣብ ሕይወት ይመርሕ ኣብ ቅ. ቍርባን ይመርሕ። ሓቀኛ ኣኽብሮት ቅ. ቍርባን ኣብ ኣገልግሎት ካልኣት ክመርሓና ይግባእ። ኢየሱስ እቲ ንእንገራ ቍርባን ዝቐረሰ ኣእጋር ኣርድእቱ ሓጺቦ። ኩልና ኣብነቱ ኣብ መኣዲ መንበረ ታቦትን ኣብ ታቦት ሕይወትን ክንክተል ይግብኣና።

ኣብ ባህሊ ብዙሓት ኣሕዛብ ለበዋ ናይ ሓደ ዝመውት ሰብ ክቡር እዩ፤ ብሕጊ እውን ለበዋ እንተ ኣልዩ ተቐባልነት ኣለዎ። ኩሉ ሕይወትን ተግባርን ተላባውን ኩሉ ኣብ ሕይወቱ ዝገበሮ ብመንጽር እቲ ኣብ መጨረሻታ ዝበሎ ተራእዩ ሓዲስ መልክዕ ይለብስ። ሎሚ ኣብዚ ዕለት እንፍጽም ዘሎና ናይ ኢየሱስ ሞትን ትንሣኤን ናይ መጨረሻታ ለበዋ ስለ ዝኾነ ኣብ ሕይወትና እንታይ ትርጉም ኣልኦ ኢልና ክንሓስብ ግቡእ እዩ።

ኣብ ብሉይ ኪዳን ፋሲካ ኣይሁድ ነቲ እግዚአብሔር ንህዝቡ ከድሕን ዝገበሮ ይገልጻልና (ዘፀ 12: 1~14)። ኣብዚ እነስተንትኖ እግዚአብሔር ብማእከልና እና ሓለፈ የድሕነና፤ ይምግብናን የገልግልናን። እቲ ተበግሶ ዝወሰደ፤ እቲ ተጻወርነት ዘርኣየ፤ ንርእሱ ኢሚንቲ ቆጺሩ ዝቐረበ እግዚአብሔር እዩ። ኣብዚ ዓቢ ግሩም ፍጻሜ ንሕና ዘበርከትናዮ ወላ ሓንቲ የለን። ካባና ዝድለ ንግሩም ህያባት ኣምላኽ ክንቅበል ንርእስና ክንከፍት እዩ። ኣምላኽ ከም መልኣክ ድሕነት ኮይኑ

ብመንጎና ይሓልፍ፣ ካብ ኩሉ ጉድኣት ይሕልወና፣ ካብ ባርነት ኣብ ናጽነት ይመርሓና። ንሕና ክንገብር ዘሎና ነቲ ብኣምላኽ ዝቐርበና በዚ ዘደንቕ ፍቕሪ ድሕነት ዝገለጸልና ምቕባል።

ኣብ ኣምላኽ ከመይ እንተ ገበርኩ እየ ዝምለስ?

ኣብዚ መዓልቲ ቅ. ቊርባን እታ ሓንቲ መልስና “ኣኮቴት” ምቕራብ ጥራሕ እዩ። ንኣምላኽ ክነመስግን እንተ ኸኣልና ሽዑ ንርእስና ንኸፍት ኣሎና ማለት እዩ። ንኣምላኽ ብጸግኡ ክሸልመና ነፍቅደሉ ኣሎና ማለት እዩ። ኣብቲ ኣምላኽ ዝገበሮ ዓቢ ናይ ድሕነት ግብሪ ንሳተፍ። ኣኮቴት ክነቐርብ እንከሎና ነቲ ናይ ኣምላኽ መስዋዕቲ ክንቅበል ቅርቡነትና ኢና እንገልጽ። ኣብቲ መዓጹ እራኡላውያን ዝተለኸየ ደም ናይ ድሕነት ነጻነትን ምንጪ ዝኾነ፣ ኣብቲ ናይ ክርስቶስ ሥጋን ደምን መስዋዕቲ መግብናን መስተናን ዝኾነ፣ ኣብቲ መስዋዕቲ ኢየሱስ ንርእሱ ኢሚንቲ ገሩ ምእንቲ ኣገልግሎት ካልኣት ኢሉ ከም ኣብነትን ዘቐረበ ኣብኡ ኢና እንሳተፍ።

ኢየሱስ “ነዚ ንዝኸረይ ግበርም” ክብለና እንከሎ ኣብ መጨረሻታ ሕይወቱ ለበዋ ይሓድገልና ኣሎ ማለት እዩ። ቅድሚ ናብ ሰማያዊ ኣብኡ ምኽዱ ናይ መወዳእታ መግለጺ ፍቕሩ ንሓዋርያቱ ገሊጽሎም። ቅዱስ ዮሐንስ ነዚ ክገልጽ እንከሎ፣ “ኢየሱስ ቅድሚ በዓለ ፋሲካ ካብዛ ዓለም እዚኣ ናብ ኣብኡ ዝኸደላ ሰዓት ከም ዝበጽሖት ፈሊጡ ነቶም ዘፍቅሮም ኣብዛ ዓለም እዚኣ ዘለዉ ናቱ፣ ክሳብ መወዳእታ ኣፍቀሮም” (ዮሐ 13:1) ይብል። መኣዲ ቅዱስ ቊርባን ንኹሉ ናይ ድሕነት ስርሕ ሎሚ ኣባና ሕያው ይገብሮ። ንዝኸፈሩ ኢልና ኣብ ስጋን ደምን ክርስቶስ ክንሳተፍ እንከሎና ብሓቂ ነቲ ኩሉ ኢየሱስ ዝገበሮ፣ ዘስተምሃሮን ዝተሳቐዩን ምእንቲ ድሕነትና ክሳብ ብግርማ ዳግማይ ምጽኣቱ ኢና እንገብር ዘሎና። ኣብ ጸሎተ ሓሙስ ብገዛእ ፍቓዱ ዝገበሮ ምልክት ንድሕሪትን ንቅድሚትን ዝጠመተ እዩ።

ሎሚ እምብኣር ትንሕትና ለቢስና ኣብ ኣገልግሎት ኣምላኽን ኣሕዋትናን ክንጽመድ መብጽዓና እንሕድሰሉ ዕለት እዩ። “ኮኖሙ ኣበ ወእመ መወሃሮሙ ጥበበ እግረ ኦርዳኢሁ ሓጸበ” እናበልና ክንዝይምን ክንፍልን እንከሎና ነቲ ክርስቶስ ዘስተምሃረና ፍቕሪ ኣብ ልብና ኣሕዲርና ሓዲስ ርክብ ክንምህዝ ይደልየና ኣሎ።

ኣብዚ ብሩኽ ዕለት መግብና መኣዲ ክርስቶስ ገርና ኣብ ፍቕሪ ክንጥመር እሞ ንዝተጋዘዩ ሓውናን ሓፍትናን ኣብ መኣዲ ክርስቶስ ክቐርቡ ክንሕግዞም ክንወፍር። ስጋይ ዝበልዐ ደመይ ዝሰተ ኣነ ኣብኡ ንሱ ኣባይ ይነብር” ኢሉና ኣሎ እሞ ኣብ መኣዱ ልብና ኣንጺሕና ንቐረቦ።

በዚ ኣጋጣሚ ምስጢር ክህነትን ቅዱስ ቊርባን ዝተሰርዓሉ ነብዕል ስለ ዘሎና ንኩሎም ካህናት ኣምላኽ ብጸግኡ ክባርኹም ኣብ ኩሉ ተልእክኣም እመናት ኣገልገልቱ ኮይኖም ክርከቡ ክሕግዞም ኣብ ጸሎትና ክንዝክሮም እናተላቡኹ ብሩኽ ብዓልን ብሰላም ኣብ ብርሃነ ትንሣኤ ኣብጺሑ ኣብ ዓድናን ዓለምናን ሰላሙ የውርደልና እናበልኩ ሰናይ ትምኒተይ እገልጽ።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ